

La por de la realitat

Seria desitjable que l'efecte 'Poble Nou' tingués una interacció constant entre el realisme televisiu i el cinematogràfic. Així ho entén Jordi Balló.

L'últim capítol de *Poble Nou* no va ser dels millors, per no dir que va ser dolent. Massa incògnites deixades en l'aire en els episodis anteriors, per després apressar-se a tancar totes les capsetes en només mitja hora, amb punts i final sense misteri, tot ordenat i sense sorpreses. Sort va haver-hi de l'escena última, que, en lloc de ser la de la parella madureta carní del seu Casal (com anunciava el llibre), va ser la dels dos protagonistes principals acomiadant-se cap a un futur més que incert. Amb aquesta decisió per cloure el serial, en la línia més dura en lloc de la de mel i mató, l'equip de Benet i Jornet va salvar el capítol, tot recordant el que havia estat el millor d'aquests mesos: una inesperada ambició de no defugir els problemes de la realitat.

Embrutats com estem d'aquest serial, no hem de perdre la perspectiva del que representa: un primer pas efectiu cap al realisme televisiu. O, de fet, cap al realisme sense qualificatius, perquè el cinema català ha abandonat notòriament la pretensió d'abordar la realitat, i quan ho fa és amb un grau elevadíssim d'estovament i de convencionalitat.

Quin serà l'efecte? Des del punt de vista de la ficció televisiva, es pot preveure un cert augment de la cruessa temàtica que bona falta li fa a TV3, entestada a retransmetre una idea de país sense gaires con-

'Poble Nou', un primer pas cap al realisme televisiu. Ha de continuar.

tradicions internes. L'èxit de *Poble Nou* fa augurar un sostre més compromès per a les noves sèries que estan en procés de producció: si la gent vol realisme, si els problemes de cada dia són un mirall efectiu, l'aixeta de la Catalunya sinistra, i també real, sembla oberta. Si a *Poble Nou* tenim un neonazi –però que s'acaba reeducant–, un homosexual que sembla tenir el virus –però no el té–, una prostituta –però

benefactora– o un gestor polític corrupte –però de bon cor que paga amb la mort– és d'esperar que en un futur passem el llindar permissiu i la ficció televisiva agafi uns tints més propers a la part més oculta i més punyent de la societat. És clar que aquesta voluntat de veure l'altra cara de la vida en rosa es pot limitar, com passa a *Estació d'enllaç*, a abordar els problemes ja coneguts, només amb un canvi de to dramàtic dels protagonistes. Si a *Poble Nou* hi havia temps per la felicitat, a *Estació d'enllaç* regna, en canvi, la gravetat permanent.

Caldrà veure, i esperar, si aquesta voluntat de realisme arriba també a contaminar la producció cinematogràfica del país. Seria desitjable que l'efecte *Poble Nou* tingués una saludable intervenció “a l'anglesa”, amb una interacció constant del realisme televisiu cap el cinematogràfic. Però, i per no deixar del tot els anglesos, la millor llavor que podria sembrar la sèrie és recuperar per a l'audiovisual català aquest imprescindible compromís amb el que no es veu, la recerca argumental que és la principal marca ètica de la tradició televisiva i cinematogràfica britànica. Fer surar els personatges marginats, donar protagonisme a les contradiccions d'una societat presentada en permanent benestar estètic: no sols no témer la realitat, sinó convertir-la en font de la memòria. **Jordi Balló**

Pagar des de la presó

Per què Javier de la Rosa no ha pagat els 1.952 milions de pessetes desviats a Grand Tibidabo? Fabià Estapé no creu en l'excusa dels 74 dies de presó.

J a es veu –els últims esdeveniments ho han fet ben palès– que no és fàcil de pagar deutes. En uns casos les coses són més complicades perquè el tràfec diari dels negocis permet d'untar-se'n les mans (allò que deien els nostres avis de qui remena oli), i darrerament s'ha posat de moda tancar “preventiva-

ment” els “presumptes” culpables. Hi ha novetats: la més notable concerneix les quantitats en “litigi”. Mirin, en el famós cas del vell i estimat Banesto s'imputa a Arturo Romaní una “desviació” de 5.000 milions de pessetes; no és gens estrany que el seu “quefe” Mario Conde arribés, diu el magistrat, a la suma, també res-

pectable, de 7.000 milions de pessetes.

M'agradaria que els lectors tinguessin en compte que aquestes xifres considerables ho són relativament a *unes operacions* determinades. Potser, com diuen a Madrid, i com es desprèn de paraules d'Alfredo Sáenz, actual president del Banc Espanyol de Crèdit, només hem tocat la

simple i punxant cimera de l'iceberg. El temps ho dirà.

Però ara, a la capital del Principat, ens movem dins un *carroussel* increïble. Resulta que la setmana passada tocava pagar els 1.952 milions de pessetes que Javier de la Rosa Martí devia a Grand Tibidabo. Volen saber-ne el desenllaç? De la Rosa no ha pagat res, ni una malla, i això que aquesta suma és ben petita. Jo crec que cap accionista de Grand Tibidabo no ser-

va l'esperança de cobrar-ne ni tan sols un bocinet. Però, mirin, aquests financers –delinqüents de coll blanc, com en deien en temps de Rudolf Hilferding a *El capital financiero*– no han perdut la imaginació. I això que a hores d'ara Javier de la Rosa es troba embolicat en aquest vesper de Brokers, amb l'indescriptible Ramon Fiter, president d'Urbas.

No. El que m'agrada és de tenir coneixement dels arguments –el so dels argu-

ments– de Javier de la Rosa per a no pagar els 1.952 milions de pessetes a Grand Tibidabo. L'argument és simple. El nostre home –ep, el de vostès!– diu que fa 74 dies que és a la presó, i que aquesta privació de llibertat li ha impedit de cercar els crèdits necessaris per afrontar el deute dels 1.952 milions de pessetes.

Després de tot el que ha fet el senyor de la Rosa Martí..., que ens pren per estúpids?
Fabià Estapé

Joan Crexell, referent nacional

Miquel Sellarès recorda i ret homenatge al Joan Creixell amic, periodista, historiador del franquisme i de la resistència del nacionalisme català.

Joan Crexell, periodista, escriptor i essencialment patriota, és avui i ha de ser demà un referent del nostre país. M'explicaré. Fa unes setmanes vaig fer una conferència a la Facultat de Ciències de la Comunicació davant una cinquantena d'estudiants especialitzats en periodisme polític, i per les seves preguntes vaig comprendre la desinformació existent sobre el franquisme i la manca de referents fiables de les noves generacions. I és aquí on veig la connexió del treball de Joan Crexell i la formació dels nous professionals de la informació. Una gran part dels seus 21 llibres, i alguns més d'inèdits, haurien de convertir-se en eines de formació per evitar que les noves generacions frivolitzessin l'estat de llibertats actual.

Des dels inicis dels anys 60 Joan Crexell comença la seva lluita per les llibertats i Catalunya. Fou un dels promotors de l'activisme entorn de les diades de l'Onze de Setembre, en aquells anys absolutament prohibides i perseguïdes, col·laborant amb el Front Nacional de Catalunya i el patriota Joan Ballester i Canals.

L'any 1971 Joan Crexell i jo vam decidir de crear un equip de treball amb la denominació *Catalunya 71*, amb voluntat de servei a totes les forces nacionalistes i catalanistes. Aviat ampliàrem el grup amb diversos col·laboradors: Joan Armet, Joan Vallvé, Joaquim Ferrer, Oriol Pi de Cabanyes, Ferran Camps, etc., i el consell de qui anomenàvem el "mestre", Josep Benet. L'any 1972 vam preparar amb el PSAN, FNC i UDC un gran document

Joan Crexell. Un patriota exemplar.

unitari del qual s'editaren 60.000 exemplars. L'èxit assolit per *Catalunya 71* féu que Crexell i jo penséssim en la necessitat de crear un servei més estructurat i amb una infraestructura blindada a la repressió de la policia. Ens dotàrem de documentació falsa i vam poder contractar diversos locals i connectar amb proveïdors. *Catalunya 71* quedà com un equip de treball, però estructuràrem el SIC (Servei d'Informació Catalana), amb un butlletí amb la capçalera *Avui*, i buscàrem finançament: Fèlix Martí, Jordi Pujol, Antoni Forrellat el van fer possible. En aquesta etapa no puc deixar d'esmen-

tar, per la seva col·laboració amb en Joan i amb mi, i pel seu patriotisme, la Maria Vila.

El 28 d'octubre del 1973 en Joan i jo vam cometre un greu error: il·lusionats, vam assistir a la reunió de la Comissió Permanent de l'Assemblea de Catalunya a la parròquia de Santa Maria Mitjancera de Barcelona. Mai no anàvem plegats enlloc per evitar que una possible caiguda en mans de la policia posés en perill tota la infraestructura. Tots vam ser detinguts i s'acabà la nostra clandestinitat. Setmanes després, vam sortir de la presó Model en llibertat provisional, i una cosa poc coneguda que demostra el coratge i la valentia d'en Crexell és que, unes hores després, la policia tornà a buscar-lo a casa seva i ell protagonitzà una fugida espectacular. Des d'una cabina em telefonà advertint-me de la seva situació i va haver de refugiar-se durant setmanes. En aquella reclusió no volguda prosseguí redactant amb tota regularitat l'*Avui SIC*.

Mesos després, vam crear Mar Blava, una copisteria que de dia treballava normalment i de nit hi editàvem opuscles i butlletins. Després va venir la nova situació democràtica i la minsa autonomia actual. I Joan Crexell –no sé si ben aconseguit per mi mateix– ingressà a CDC, on jo ocupava el càrrec de responsable de mitjans de comunicació. I ben aviat la seva tasca callada i contínua fructificà: *CDC Informacions*, *CDC Textos* i *Convergència* foren les publicacions impulsades per ell amb el suport de persones com Pere Artigues, Carme Arenas, etc. En aquella època Joan Crexell aconseguí un